

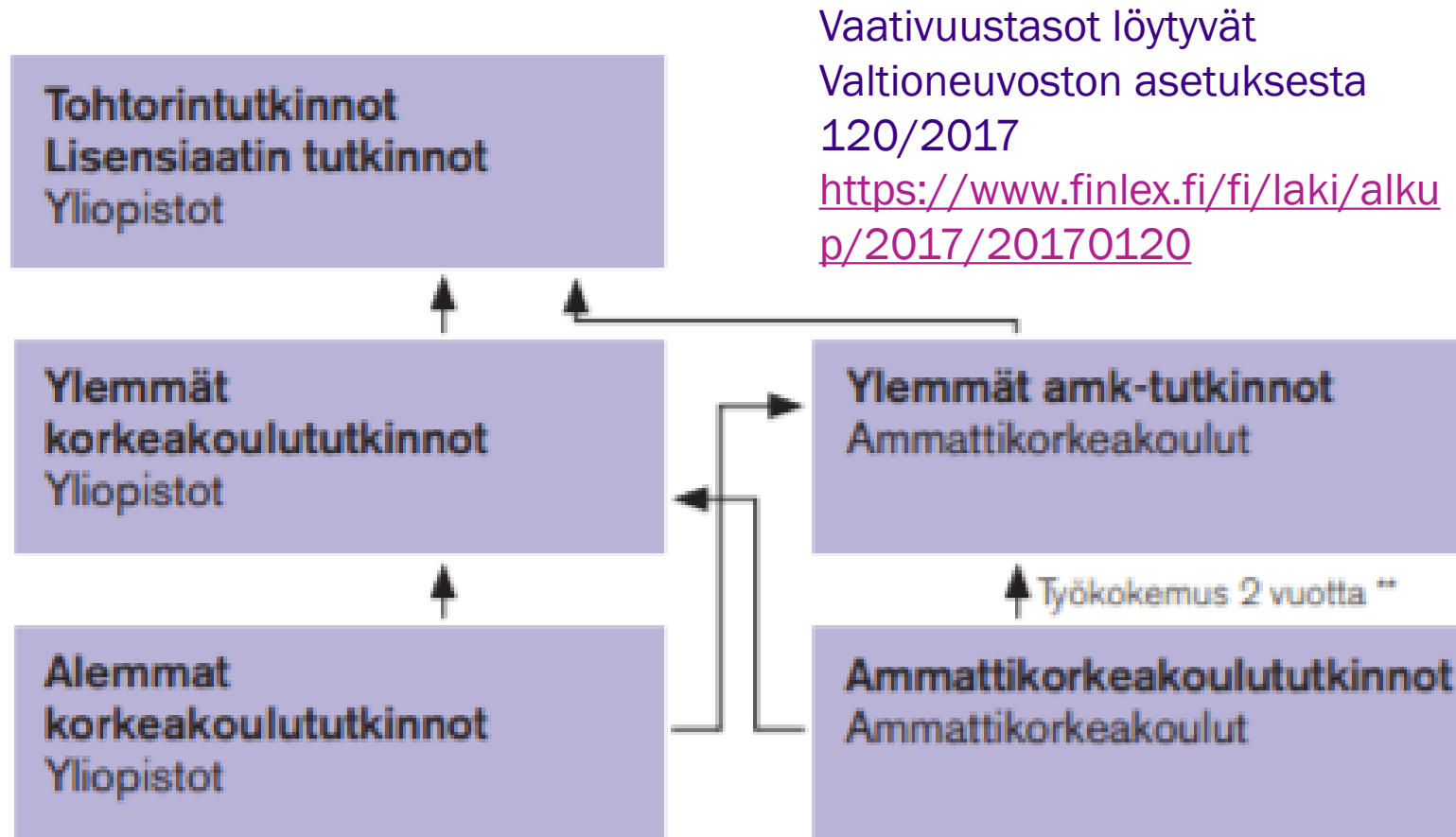
AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTOJEN TUOTTAMAT VALMIUDET YLIOPISTO- OPINTOIHIN

Esimerkkinä Diakin kirkolliset
koulutukset, erityisesti
sosionomi (AMK), diakoniatyö –
koulutus

Minna Valtonen, TT, yliopettaja

Diak

Suomalainen korkeakoulutus

» Ammattikorkeakoulutuksen tulisi tarjota suora polku myös tutkijakoulutukseen (lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon)

» Käytännössä reitti on ollut tukossa yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta

- Yliopistot eivät ole tunnistaneeet amk- ja yamk-tutkinnon tuottamaa osaamista
- Amkit eivät ole osanneet avata tutkintojensa sisältöä. (Esim. Diakin ilmiölähtöisyys voi olla haaste.)

Kuvakaappaus OKM:n sivulla olevasta kaaviosta: <https://minedu.fi/koulutusjarjestelma>

Miksi amk-opinnoista pitäisi olla mahdollisuus edetä sujuvasti tieteelliseen jatkotutkintoon?

» Yksilönäkökulma:

- amkista valmistuneen henkilön tulisi voida edetä opinnoissaan ja urallaan (oikeasti) niillä edellytyksillä jotka suomalainen korkeakoulujärjestelmä tarjoaa
 - » OKM: ... ”tavoite on, että korkeakoulut luopuvat pääsääntöisesti siltaopinnoista, jotta tutkintojen välinen liikkuvuus helpottuu”. <https://minedu.fi/korkeakoulu-ja-tiedelinjaukset>

» Työelämän kehittämisen näkökulma:

- Diakonian, nuorisotyön ja kasvatuksen alojen kehittymisen kannalta on tärkeää, että tutkimustieto ja työelämän kehittämisen tarpeet ovat vuorovaikutuksessa (professioiden vahvistaminen)

» Tutkimuksen vahvistamisen ja kehittämisen näkökulma:

- Diakonian, nuorisotyön ja kasvatuksen alojen tietoperustaa koskevan tutkimuksen vahvistaminen
- Tutkimustiedon jalkauttaminen työelämän kehittämiseen
 - » OKM: ”Korkeakoulut ennakoivat ja tukevat yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän uudistumista ja turvaavat tarvittavan korkeakoulutetun työvoiman saatavuuden.” <https://minedu.fi/korkeakoulu-ja-tiedelinjaukset>

Diakin kirkolliset tutkinnot

AMK-tutkinnot (vaativuustaso NQF 6, bachelor degree, vastaa yliopiston kandidaatin tutkintoa)

» Sosionomi (amk) – diakoni, 210 op

- Yhteiskuntatieteet, sosiaalitieteet, teologia

» Sosionomi (amk) – nuorisotyönohjaaja, 210 op

- Yhteiskuntatieteet, sosiaalitieteet, kasvatustiede, teologia

» Sosionomi (amk) – varhaiskasvatuksen ohjaaja, 210 op

- Yhteiskuntatieteet, sosiaalitieteet, kasvatustiede, teologia

» Sairaanhoidaja (amk) – diakonissa, 240 op

- Terveystiede, hoitotiede, teologia

Sosionomit voivat hakea Valviralta oikeutta toimia laillistettuna sosiaalihuollon ammattihenkilönä tai oikeutta käyttää nimikesuojatun sosiaalihuollon ammattihenkilön ammattinimikettä. Samoin valmistuvat sairaanhoitajat hakevat Valviralta ammattioikeuden.

YAMK-tutkinto (vaativuustaso NQF 7, master degree, vastaa yliopiston maisteritutkintoa)

» Arvo ja yhteisölähtöinen työn kehittäminen (ARVO) 90 op

AMK-TUTKINNOSTA YLIOPISTON MAISTERIKOULUTUKSEEN?

Nopean skannauksen tulos: amk-tutkinnon tuottamaa hakukelpoisuutta sanoitetaan yliopistojen sivuilla eri tavoin (tai ei ollenkaan).

- » Osa yliopistoista ei mainitse lainkaan amk-tutkintoa hakukelpoisuuden tuottavana tutkintona.
- » Osa yliopistoista ilmoittaa, että amk-tutkinnon suorittaneet ovat hakukelpoisia. Osa kertoo myös, millaisia täydentäviä opintoja sosionomitutkinnon suorittaneen on tehtävä.
- Esim. Lapin yliopiston Sosiaalityön tutkinto-ohjelma: ”Pelkkiin maisteriopintoihin voi kuitenkin hakea, kun hakijalla on suoritettuna hakuajan päättymiseen mennessä sosiaalityön perus- ja aineopinnot (25 + 35 op) sekä joko vähintään kandidaatin tutkinto tai sosionomi (AMK) -tutkinto sosiaali- ja terveysalalta.”

Esimerkkinä polku sosd-tutkinnosta teologian maisteriksi (Hgin yliopisto)

» Opintopolku.fi-sivusto sanoo hakukelpoisuudesta:

- ”Voit hakea, jos täytät seuraavat kolme ehtoa:
- Olet suorittanut alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon (myös amk) tai jatkotutkinnon Suomessa tai ulkomailla tai suoritat sen 31.7.2020 mennessä.
- Olet suorittanut tai suoritat maisteriohjelman edellyttämät soveltuvat opinnot viimeistään 1.4.2020 mennessä. Soveltuvista opinnoista kerrotaan tarkemmin alla.
- Sinulla on riittävä suomen tai ruotsin kielen taito. Kielitaidon osoittamisesta kerrotaan tarkemmin kohdassa ”Tarvittavat liitteet”
- ”Sinut voidaan valita vain, jos
 - » olet suorittanut koulutusohjelmaan soveltuvia, yliopistotasoisia teologisia tai humanistis-yhteiskuntatieteellisiä perus- ja aineopintoja vähintään 60 opintopisteen laajuisesti (tai vastaavat opinnot). Opintojen tulee olla suoritettuina hakuajan päättymiseen mennessä

Sosd-tutkinnon ja teol.kand.-tutkinnon rakennekuvaukset

Sosionomi-diakoni 210 op

» Perusopinnot 13 op

- Kieli ja viestintäopinnot 11 op
- Orientoivat opinnot 2 op

» Ammatilliset opinnot

- Ammatilliset teoriaopinnot 126 op
 - » Teologisia opintoja väh. 20 op
- Harjoittelu 45 op
 - » Diakoniatyön harjoittelu 15 op
- Ensiapu 1 op

» Opinnäytetyö 15 op (+ 5 op TKI-opintoja)

» Vapaasti valittavat opinnot 10 op

- Ammatillisuutta täydentävät teoriaopinnot

Teologian ja uskonnontutkimuksen kandidaatti 180 op

» Perusopinnot 25 op

- Eksegetiikka, kirkkohistoria, system. teologia, käytännöllinen teologia, uskontotiede

» Aineopinnot 60 op

- Sis. Proseminaarin ja kandidatutkielman 10 op

» Koulutusohjelman yhteiset opinnot 25

- Viestintä- ja kieliosaaminen yht. 10 op, työelämäjakso 5 op, työelämätaidot 5 op

» Valinnaiset opinnot 60 op

- Toisten tieteenalojen opintoja väh. 25 op

» Klassinen kieli 10 op

TKI= tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta

SOSIONOMI (AMK) – KOULUTUKSEN TARKEMPI KUVAUS

Erityisesti kirkolliset opinnot ja TKI-opinnot

Kirkollisen kelpoisuuden tuovat opinnot sosd-koulutuksessa

» Perustuvat kirkkohallituksen päätökseen: Kirkon säädöskokoelma, nro 124

» Tutkinnon tulee sisältää vähintään 90 opintopistettä teologisia, kirkon ja seurakunnan työhön sekä diakoniaan liittyviä opintoja seuraavasti:

- 1. Raamattuun, kristinuskoon ja kirkon hengelliseen elämään liittyviä teologisia opintoja vähintään 20 opintopistettä;
- 2. Diakonian alan ammattiopintoja vähintään 40 opintopistettä;
- 3. Diakonian alan päätoiminen harjoittelu vähintään 15 opintopistettä, josta vähintään 12 opintopistettä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä;
- 4. Diakonian alan opinnäytetyö vähintään 15 opintopistettä.

Teologiset opinnot

» Diakonian ja kristillisen kasvatuksen teologiset lähtökohdat 1, 5 op (DKT1)

- Kristinusko uskontona ja tutkimuskohteena
- Eksegetiikka: Raamatun synty, UT:n keskeinen sisältö (yht. n. 2 op)
- Varhaiskirkon historia ja teologia (n. 2 op)
- Raamattu ja virsikirja
- Hengellisyys ja hartaus (yht. 1 op)

» Diakonian ja kristillisen kasvatuksen teologiset lähtökohdat 2, 5 op (DKT2)

- VT:n sisällön päälinjat (2 op)
- Keskiajan ja reformaation historia, luterilaisen teologian keskeiset piirteet (2 op)
- Jumalanpalveluksen teologiset lähtökohdat ja jumalanpalvelukseen osallistuminen/toteuttaminen (1 op)

Teologiset opinnot jatkuu...

» Kirkon monikulttuurisuustyö ja kansainvälinen vastuu 5 op (KIR)

- Kansainvälinen diakonia, lähetys ja kirkon monikulttuurisuustyö
- Ekumenia
- Uskontoteologia ja uskontodialogi yht. 2 op
- Uusimman ajan kirkkohistorian päälinjat 1 op
- Kontekstuaalinen teologia ja soveltamismahdollisuudet 2 op

» Ajankohtaisia kristinuskon tulkintoja 5 op (AJA)

- Suomen kirkon historia ja moni-ilmeisyys
- Herätysliikkeet ja niiden historia sekä teologiset korostukset yht. 2 op
- Ajankohtaiset teologiset suuntaukset
- Ajankohtainen kirkkoa koskeva keskustelu yht. 2 op
- Spiritualiteetti ja uskonnollisuus sekä näiden muutos
- Kutsumus ja kirkon ammattilaisena toimiminen yht. 1 op

Kirkollisen kelpoisuuden tuottavat ammatilliset (teoreettiset)

opinnot, 40 op

- Kaikille kirkon alan opiskelijoille yhteiset:
 - » **Diakonian ja kristillisen kasvatuksen ammatilliset lähtökohdat 5 op (toteutuu integroituna yhdessä muiden sote-alan koulutusten kanssa)**
 - » **Seurakunta toimintaympäristönä 5 op (STY)**
 - » **Sielunhoito ja hengellinen ohjaus 5 op (SIE)**
 - » **Seurakuntatyön kehittäminen 5 op (SEU)**
- Diakoniatyön asiantuntijuus –opinnot 10 op
 - » **Auttamisen teologia ja diakonisen yhteisön rakentaminen 5 op (DTA01)**
 - » **Diakoniatyön menetelmät ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen 5 op (DTA02)**
 - » **Lisäksi 10 op vapaasti valittavia opintoja,**
- esim. sosiaalialan suuntaavista opinnoista vanhustyön, mielenterveys- ja päihdetyön opintoja tai Lähetys ja kansainvälinen diakonia (LKD) 8 op (joka tuottaa lähetyssihteerin kelpoisuuden)

TKI-opinnot yht. 20 op

» Ennen opinnäytetyöprosessia: Ammatillisen työn kehittämisvälineet 5 op

» Opinnäytetyö 15 op

- Kehittämis- ja innovaatiotoiminta 1, 3 op
 - » Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan prosessi
 - » Tutkimusmenetelmät ja tutkimusaineiston analyysimenetelmät
 - » Kirjallisuuskatsaus
 - » Opinnäytetyöprosessi, opinnäytetyön ideapaperi
- Kehittämis- ja innovaatiotoiminta 2, 2 op
 - » Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan menetelmät
 - » Tutkimusaineiston analyysimenetelmät
 - » Tutkimus- ja menetelmätiedon kriittinen arviointi
 - » Opinnäytetyön suunnitelma

- Kehittämis- ja innovaatiotoiminta 3, 5 op
 - » Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan menetelmien soveltaminen
 - » Opinnäytetyön toteutus
 - » TKI-toiminnan tulosten ja vaikuttavuuden arviointi
 - » Kehittävä ja kriittinen palaute
 - » Opinnäytetyön raportti
- Kehittämis- ja innovaatiotoiminta 4, 5 op
 - » Opinnäytetyön julkaisemisprosessi
 - » Työelämäviestintä
 - » Ammatillinen kriittinen reflektio
 - » Kypsyysnäyte

Lisäksi ammattiopintoihin sisältyvät yhteiskuntatieteelliset ja humanistiset sisällöt

» Esim.

- Yhteiskunnallinen toimintaympäristö ja sosiaalilainsäädäntö, 5 op
- Aikuis- ja nuorisososiaalityö, 10 op: köyhyys- ja syrjäytymistutkimus, ylisukupolvinen huonosuaisuus, osattomuus ja yksinäisyys, ihmisoikeudet, lainsäädäntö jne..
- Perhetyö ja lastensuojelu, 5 op
- Elämänkulkujen moninaisuus 8 op (vanhuus, vammaisuus, mielenterveys- ja päihteet)
- Moninaisuus ja monikulttuurisuus, 5 op
- Kansalaistoiminta ja järjestötyö, 5 op
- Asiakastyön ja palvelujärjestelmien kumppanuuslähtöinen kehittäminen, 11 op

Pohdintaa:

- » Sosd-koulutuksesta on mahdollista osoittaa 60 op koulutusohjelmaan ”soveltuvia, yliopistotasoisia teologisia tai humanistis-yhteiskuntatieteellisiä perus- ja aineopintoja (tai vastaavat opinnot)”.
- » AMK-opiskelussa yhdistyvät tietoperustan opiskelu ja teoreettisen tiedon soveltaminen
- » Kun osaamisen taso määritellään sekä kandin tutkinnossa että amk-tutkinnossa tasolle NQF 6, haasteet koskevat lähinnä sisältöjä
- » Ellei yliopistoissa tunnusteta AMK-opintojen tuomaa osaamista, myös tutkijakoulutukseen jatkaminen on ongelmallista

YAMK-TUTKINNOSTA TOHTORIOPIINTOIHIN?

Diak

Ajankohtainen kysymys

- » **Työelämäläheisen tutkimusosaamisen ja sitä tukevan tohtorikoulutuksen tarve lisääntyy sitä mukaa kuin amk-maisteritutkintoja suorittaneiden määrä kasvaa (Arene 2016, 13).**
- Kysymys jatko-opintomahdollisuuksista nousee esille Diakin yamk-koulutuksen aloituksessa
- Ulkomaiset korkeakoulut näyttävät tunnistavan yamk-koulutuksen tuottaman osaamisen paremmin.
- Joitakin yksittäisiä esimerkkejä sujuvasta suomalaisesta opintopolusta on jo olemassa, esim. <https://www.saimia.fi/fi-FI/opiskelu/opiskelijat-kertovat/917-tohtoriopintoihin-ammattikorkeakoulusta-ylempi-amk-tutkinto-antoi-kaytannonlaheisen-pohjan-vaitostutkimukseen>
- » **Diakin tavoitteena on löytää joko kotimainen tai kansainvälinen yhteistyökumppani tai -kanava tohtorikoulutukseen**

Tohtoriopintoihin ammattikorkeakoulusta – ylempi amk-tutkinto antoi käytännönläheisen pohjan väitöstutkimukseen

Heidi Turkia ei ole aivan tavallinen tohtoriopiskelija. Hän aloittelee parhaillaan väitöskirjaansa Helsingin yliopistoon ja työskentelee samalla päivätyössään Kelan Etelä-Karjalan alueen ryhmäpäällikkönä. Erilaiseksi Turkian tilanteen tekee se, ettei hän ollut opiskellut päiväkään yliopistossa ennen tohtoriopintojensa alkua.

Yamk-tutkinto (ARVO) vs. teologian maisterin tutkinto

Amk-tutkinto (210 op tai 240 op) + 2 vuoden työkokemus

Kandin tutkinto (180 op)

Yamk-tutkinto 90 op (ARVO)	Maisterin tutkinto 120 op (generalisti)
Opinnäytetyö (sis. seminaarin) 30 op ja TKI-toiminta (menetelmäopinnot) 10 op:	Syventävät opinnot 60 op - Tutkielma 30 op, seminaari (sis. Menetelmäopinnot) 10 op, tutkielman oppialan opinnot 15 op, temaattiset opinnot 5 op
Koulutusalaakohtaiset syventävät opinnot 25 op Diakonian ja kasvatuksen teologia 5 op, Ihmisarvo, oikeudenmukaisuus ja kristinuskon ajankohtaiset tulkinnat 5 op, uskontolukutaito ja uskontodialogi 5 op, eriarvoisuus ja osallisuuden edistäminen 5 op, yhteisölähtöisen työtavan kehittäminen 5 op	Lisäksi yht. 60 op: - Soveltavia opintoja 15 op - Syventäviä temaattisia opintoja 10 op - Valinnaisia opintoja omasta tai muista koulutusohjelmista 35 op)
Ylempien tutkintojen yhteiset syventävät ammattiopinnot: Asiantuntijaviestintä 5 op, johtaminen 10 op, etiikka 5 op, vapaasti valittavat opinnot 5 op	lähde: https://www.helsinki.fi/fi/teologinen-tiedekunta/opiskelijaksi/teologian-ja-uskonnontutkimuksen-maisteriohjelma

Olisiko Diakin kirkollisen yamk-tutkinnon suorittaneella mahdollisuus jatkaa tutkijakoulutukseen teologisessa tiedekunnassa?

- » Yamk-tutkinnon ja maisteritutkinnon TKI-osaamisen laajuus näyttäisi olevan sama 30 op + 10 op
- » Aiemman amk-tutkinnon ja yamk-tutkinnon tuottanutta osaamista tulee katsoa kokonaisuutena. Tässä tarkasteltavana on ollut sosionomikoulutuksen polku.
 - Sosionomi-polun tuoma osaaminen liittyy käytännöllisen teologian oppialaan. Molemmat koulutukset näyttävät tuottavan saman verran näitä sisältöjä.
 - Miksi tarvittaisiin siltaopintoja?

Kiitos!

minna.valtonen@diak.fi

